

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№

гр. София, 06.07.2020 г.

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12
състав**, в закрито заседание на 06.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

като разгледа дело номер **6791** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.203 и следващите от АПК, вр. чл.1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

С определение на съда № 4916 /06.07.2020г., съдът е постановил, че делото продължава с предмет предявеният иск от Р. А. А. с ЕГН [ЕГН], срещу Българска народна банка, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 8627 за обезщетение в размер на законната лихва за забавено плащане на обезщетение по гаранционната схема за неналичен депозит в КТБ за периода 30.06.2014г. до 04.2.2014г. , ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Съдът цени всички основания в исковата молба, относими към БНБ и депозитите на ищеца в [фирма] в несъстоятелност.

От фактическа страна се твърди, че Р. А. е титуляр на две банкови сметки в Корпоративна търговска банка“ АД в несъстоятелност - само КТБ по силата на рамков договор и анекси към него от 2.10.2013г. , като счита, че е налице забава при изплащане на гарантираните депозити в нарушение на Европейското законодателство, в резултат на бездействие на БНБ. Представени са доказателства за сключените договори между ищеца А. и КТБ. Изложени са фактически и правни съборажения за действията на БНБ по поставянето на банката под особен надзор и обявяването на несъстоятелността ѝ, както и че БНБ е действа като административен орган, същата е надлежен ответник по исковете за вреди на депозантите, а правното основание е чл. 1 ЗОДОВ.

От фактическа страна в исковата молба са посочени редица решения на БНБ, свързани с КТБ - Решение № 73/20.06.2014г., №74/22.06.2014г., Решение № 114/16.06.2014г. и Решение №138/06.11.2014г., всички издадени от Управителен съвет на БСНБ. При тези факти счита за допуснато неизпълнение от страна на БНБ на задължението по чл.1, параграф 3, буква i) от директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на

Съвета от 30 май 1994г. относно схемите за гарантиране на депозити, изменена с директива 2009/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11.03.2009г. Счита, че пряко директно действие намирали нормите на Общностното право - посочената разпоредба от директивата, и по-специално последното изречение, което определяло срок за решение за установяване на неналичен депозит, като се претендира обезщетение в размер на законната лихва за забавено плащане на вложения от ищеца гарантиран размер на суми по банков депозит, открит в КТБ в размер на 196 00лв. за периода от 30.06.2014г. до 04.12.2014г. , счита, че БНБ като кредитна институция е била длъжна да установи, че КТБ е неспособна да изплаща депозити , считано от 20.06.2014г., от когато започвал да тече 5-дневният срок по цитираната норма на директивата, т.е. към 30.06.2014г. е следвало да направи констатацията, че депозитите са неналични, което не било сторено и съставлявало бездействие. Изложени са и съображения за броеето на 5-дневния срок - в работни дни, както и на обстоятелството, че още на 20.06.2014г. БНБ се е позовала на изчерпване на ликвидните средства на КТБ, което е послужило и за поставянето на банката под особен надзор. Счита, че е налице неправомерно бездействие за БНБ по отношение на изпълнението на задължения, които пряко произтичали от правото на ЕС.Позовава се и на взетото решение на БНБ да преустанови изпълнението на всички задължения , включително и изпълнението на задължения по гарантирани депозити, решение, което нарушавало правото на ЕС като не позволява достъп на вложителите до депозитите. От изложението от фактическа страна е видно, че спиране на задълженията е постановено с първото решение на УС на БНБ- от 20.06.2014г., допълнено с решението от 22.06.2014г.

Що се касае до незаконосъобразната административна дейност на КТБ, причина за вредите на ищеца, са изложени доводи за бездействие по неспазване на задължения, които произтичали пряко от Общностното право - л. 7 от исковата молба, последен абзац, конкретно е посочена Директива 94/19 и свързаните с тях разпоредби на националното право - Закон за гарантиране на влоговете в банките, ЗБНБ и "други нормативни актове", както и "вътрешни актове, приети от БНБ" конкретно посочени в изложението на исковата молба" - т.е. неизчерпателно посочени доколкото други актове, касаещи бездействие на БНБ по отношение на депозантите в КТБ не са посочени.

На следващо място в исковата молба е посочено и нарушение на чл.1 от Протокол 1 към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Задължението на БНБ било да защити правата на вложителите в КТБ, което налагало компетентният за това държавен орган да предприеме съответните, непрекъснати, превантивни, текущи, ефективни фактически действия. Счита, че не можело да се приеме тезата, че адекватно средство за защита на вложителите са само действията по отнемане на лиценза на КТБ. по този начин се препятствала възможността и за оздравяване на КТБ чрез прилагане на адекватни превантивни надзорни действия, които обаче на се били предприети във времето, преди отнемането на лиценза, т.е. налице е и фактическо бездействие. Именно от тези действия и бездействия се обуславяла и пряката причинена вреда на ищеца и основанието на исковете.

Правна преценка на съда по допустимостта на исковата молба:

От изложението следва, че ищецът претендира обезщетение за вреди на основание

чл.204, ал.4 АПК - от фактически действия и бездействия на БНБ, същевременно посочва редица решения на Управителния съвет на БНБ, т.е. изричен административен акт, респективно неиздаването на административен акт от този орган. На съда е известно от други дела с идентичен предмет, че БНБ не е постановила изричен акт, с който е установена неналичността на депозитите.

Съдът намира, че исковата претенция е недопустима, тъй като единствено е приложимо основанието по чл.204, ал.1 АПК към действията и бездействията на БНБ, свързани с надзора върху банковата дейност и предприемането на оздравителни мерки спрямо банка. Това е така, тъй като компетентност да предприема мерки за надзор върху дейността на банка или оздравителни мерки при недостиг на ликвидност, има само УС на БНБ – колективен орган, който действа единствено чрез приемането на мотивирани решения, взети с определено мнозинство – чл. 16, чл.17, ал.2 от Закона за БНБ и 151, ал.1 - ал.3 от Закона за кредитните институции. Без съмнение, че изричните актове на УС на БНБ подлежат на оспорване пред съда за законосъобразността им – чл.151, ал.3 ЗКИ и чл.132, т.5 АПК. Също мълчаливите откази чрез непроизнасяне – чл.151, ал. 6 ЗКИ подлежат на оспорване пред съда по посочения ред. Следователно, неиздаването на решение от УС на БНБ не съставлява фактическо бездействие, доколкото този орган може да действа само чрез издаването на решения, в производство по чл.203 АПК настоящият състав на съда не е допустимо да разглежда законосъобразността на действия – изрични актове на УС на БНБ нито бездействия да бъдат издадени изрични актове от този орган, тъй като подлежат на оспорване пред Върховен административен съд.

Съдът намира, че допустимостта на исковата претенция не може да се изведе и от посоченото в исковата молба допуснато нарушение на правото на ЕС от БНБ, освен това с диспозитива на решението по делото Кантарев, Съдът на ЕС е постановил, че неналичността на депозитите следва да се установи с изричен акт на компетентния национален орган и не може да бъде извеждана от други актове като решението на БНБ с което КТБ е поставена под специален надзор, нито презюмирана въз основа на обстоятелствата по главното производство, на които между впрочем и ищецът по делото пред настоящия съд се е позовал. Също при тълкуването на чл.4, параграф 3 от Договора за ЕС, съдът е приел, че допуска национална правна уредба, съгласно която правото на обезщетение на частноправните субекти на обезщетение зависи от предварителната отмяна на административния акт, от който е настъпила вредата, при условие, че е разумно това да се изисква от увреденото лице, което запитващата юрисдикция следва да провери.

От гледна точка на така даденото тълкуване на норми на правото на ЕС с решението по делото Кантарев, следователно, исковата претенция не може да бъде счетена също за допустима, тъй като се изисква изричен акт за установяване на неналичността на депозитите, то не се касае за фактическо бездействие да бъде издаден такъв. Не е изпълнено условието по чл.204, ал.1 АПК актът от който се претендират вредите да е отменен по съответния ред като незаконосъобразен, нито съобразно цитираното тълкуване на Съда на ЕС се сочи и мотивира, че не е разумно такова изискване.

По тези съображения твърденията в исковата молба за фактически действия или бездействия на колективен орган, който действа единствено чрез издаване на решения или откази да се издадат такива, не се приемат от настоящия състав на съда за фактическо бездействие и съответно правното основание по чл.204, ал.4 АПК не е

относимо към преценката за допустимост на исковата претенция.

Изискването за незаконосъобразност на съответното поведение на институцията, установено по предвидения за това ред, е също основание и за иск за вреди от нарушаване на правото на ЕС. Отговорността на държавата по ЗОДОВ - за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия при или по повод административна дейност, съответства на отговорността, уредена по правото на ЕС в чл.340, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз. По силата на същата разпоредба в случай на извъндоговорна отговорност Съюзът в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от неговите институции или служители при изпълнението на техните задължения. Тази отговорност се подчинява на определени условия, установени чрез тълкуване на правото на ЕС от Съда на ЕС, най-общо следните:

1. Съгласно постоянната съдебна практика за ангажирането на извъндоговорната отговорност на Съюза за неправомерно поведение на неговите органи, по смисъла на горепосочената разпоредба, трябва кумулативно да са налице три условия, а именно неправомерност на поведението, в което се упреква институцията, наличие на вреда и на причинно-следствена връзка между твърдяното поведение и претендираната вреда – така решенията по делата В. и G./Комисия, С-35/98Р, ЕУ:С:2000:361, т.39-42, F. и др./Съвет и Комисия, С-120/06Р и С-121/06Р, ЕУ:С:2008:476, т.106 и т.164-166; E. D. / Комисия, Т-297/12, ЕУ:Т:2014:888, т.28.

2. Също според съдебната практика, условието неправомерното поведение на институция, изисква да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти – така решенията по делата В., т.42-43 и F., т.173, цитирани по-горе.

От исковата молба не става ясно, как нормите, регламентиращи правомощия на БНБ за надзор над кредитните институции, предоставят права на частноправните субекти като ищеца.

3. Единствено неправомерно поведение на институция, което води до подобно достатъчно съществено нарушение, може да ангажира отговорността на Съюза. Решаващият критерий, за да се приеме, че нарушението на правото на Съюза е достатъчно съществено, е наличието на явно и сериозно несъблюдаване от институция на границите, които са наложени на нейното право на преценка - - така решението по делото В., т.43 цитирано по-горе. Според Съда на ЕС, режимът в областта на извъндоговорната отговорност на Съюза взема предвид по-конкретно сложността на ситуациите, които трябва да се уредят, трудностите, свързани с прилагането или тълкуването на правните текстове, и по-специално свободата на преценка, с която разполага авторът на оспорвания акт – така решенията по делата В., т.40, цитирано по-горе, Комисия /С. и Т., С-312/00 Р, ЕУ:С:2002:736, т.52; Комисия/F. M., С-472/00, ЕУ:С:2003:399, т.24.

4. По отношение на условието за наличие на вреда, отговорността на Съюза може да бъде ангажирана само ако ищецът наистина е претърпял „реална и сигурна“ вреда. В тази връзка ищецът е длъжен да представи убедителни доказателства пред съда на Съюза, за да се установят наличието и размерът на подобна вреда (така в решенията по делата S. S. integral / Комисия, С-481/07Р, ЕУ:С:2009:461, т.36; I. и др./Комисия, Т-88/09, ЕУ:Т:2011:641, т.25.

5. Що се отнася до условието за наличие на причинно-следствена връзка, то е изпълнено, когато съществува непосредствена връзка като между причина и следствие между допуснатата от въпросната институция неправомерност и претендираната вреда — връзка, която ищецът трябва да докаже. Съюзът може да носи отговорност само за вреди, произтичащи достатъчно пряко от неправомерното поведение на съответната институция – решението по делото *Y. T. ve O. S. ve T./Съвет и Комисия, C-255/06, EU:C:2007:414, т.61*.

Освен посочените изисквания, подробно съдебната практика на Съда на ЕС и приложимите разпоредби за отговорността за вреди от нарушаване на правото на ЕС, са обсъдени от настоящия състав на съда в определението п№ 4537/17.07.2018г. по адм.д. 2760/2016г. на АССГ, 12 състав, с което е отправено преюдициално запитване до съда на ЕС по искове на сходни фактически и правни основания, с което ищецът е възможно да се запознае чрез системата на съда за обявяване на съдебните актове и по което е висящо преюдициално дело C-501/18 пред Съда на ЕС, поради което не намира за необходимо да ги повтаря.

Според практиката на Съда на ЕС, с оглед на гарантиране на правната сигурност и на доброто правораздаване, за да са допустими исковата молба или жалбата, е необходимо съществените правни и фактически обстоятелства, на които те се основават, да следват поне обобщено, но по логичен и разбираем начин от текста на самата искова молба или жалба. По-конкретно, за да бъдат изпълнени тези изисквания, искова молба или жалба, целяща поправяне на вреди, за които се твърди, че са причинени от институция на Съюза, трябва да съдържа данни, които позволяват да се определят действията на институцията, на които ищецът или жалбоподателят се позовава срещу нея, причините, поради които той счита, че съществува причинно-следствена връзка между тези действия, и вредата, която твърди, че е понесъл, както и характерът и размерът на тази вреда (вж. решение от 7 октомври 2015 г., *A. и др./ЕЦБ, -79/13, EU:T:2015:756, т. 53* и цитираната съдебна практика). Доколкото такива данни са посочени в процесната искова молба от формална страна, то същата не е нередовна по чл.127, ал.1, т.4 ГПК, но съгласно служебното задължение на съда по чл.9, ал.3 АПК принципа за служебното начало, съдът следва да укаже на ищеца, че не мотивира допустимост на исковата претенция по чл.204, ал.1 АПК и да предостави възможност за уточнение.

Освен горното, под въпрос е отговорността на ответника БНБ и на държавата въобще в казус като процесния, на основания, които са изведени от правото на ЕС, предявени са по преюдициалното дело, отправено по адм.д.2760/2016г., но не са били предмет на въпросите по преюдициалното дело Кантарев. Доколкото отговорността на държавата за вреди следва да бъде понесена от цялото общество, същата се подчинява на строги критерии, в това число на стандартите по правото на ЕС и в конкретния случай, доколкото се претендира нарушение на правото на ЕС, от което произтичат вредите. По последното преюдициално запитване са поставени няколко въпроса, които изключват отговорността на държавата за вреди в казус като процесния и отговорността на БНБ по иск като процесния, които са оставени без необходимото внимание от страна на ищеца. Така предвиденото по националното право начисляване на лихви за целия период на мерките за надзор, прилагани от БНБ, предвиденото по Закона за банковата несъстоятелност удовлетворяване на вложителите, материята, в която попадат въпросите, свързани с банковата дейност и контролът върху нея от

БНБ, са обстоятелства, които евентуално могат да изключат отговорността за вреди или евентуално БНБ не отговаря за такива вреди.

Настоящият състав на съда намира, че решението по преюдициалното запитване по делото Кантарев не е достатъчно за преценката на всички въпроси от процесуално естество, които повдига казусът по делото. Същото становище е застъпено и в съдебната практика на ВАС - Определение №2606/19.02.2020г. и конкретно възприетото и от настоящия състав разграничение между решението по делото Кантарев и отправеното преюдициално запитване по висящото дело пред СЕС, а именно:

„След постановяване на това решение, Съдът на Европейския съюз е предоставил възможност на Административен съд София-град да прецени дали поддържа запитването по дело С-501/18, на което АССГ отговаря утвърдително с определение от 09.11.2018г. по адм. дело 2760/2016г. АССГ пояснява, че решението по делото Кантарев не дава отговор допустим ли е искът и на какво основание следва да бъде разгледан, следва ли да бъде съобразена препоръката на Европейския банков орган, следва ли да се дерогира договорна клауза във връзка със задълженията установени в областта на неравноправните клаузи в потребителските договори – впрочем, напълно резонен въпрос, като се има предвид, че административните съдилища по българското право не могат да осъществяват косвен контрол за нищожност на граждански договори или отделни техни клаузи.

И трите посочени въпроса са от съществено значение за спора и по настоящото дело, доколкото изрично са поставени за разрешаване от съда по искане на самите страни. На тези въпроси в решението по делото Кантарев не е даден отговор. До момента Съдът на Европейския съюз не се е произнесъл с акт по дело С-501/18, с който приема, че запитването е недопустимо, било поради неотносимост на въпросите към главния спор или поради това, че всички необходими отговори за разрешаване на този вид спорове вече са дадени от Съда на ЕС. Това означава, че СЕС възнамерява да се произнесе с решение по спора, в което се очаква да бъдат дадени допълнителни разяснения относно тълкуването на правото на ЕС, приложимо по спорните материални права.

При това положение и след като делото пред СЕС е висящо /впрочем прегледът на графика на СЕС показва, че в най-скоро време предстои произнасяне по делото/, българският съд не може да игнорира това обстоятелство и зададените относими към спора въпроси с аргумента, че може да разреши спора и без да изчаква отговор по запитването. Винаги, когато български съд отправя преюдициално запитване, съдебната практика се съобразява с него и изчаква отговорите на СЕС по зададените въпроси; в обратния случай съществува риск актът на българския съд да не е в пълна степен съобразен с практиката на СЕС. Правилното прилагане на правото на Европейския съюз, особено по иск за отговорност на държавата за вреди, причинени от нарушаване правото на ЕС, е от първостепенно значение от гледна точка върховенството на правото."

След справка и като му е служебно известно съдът установи, че към настоящия момент няма произнасяне от съда на ЕС по преюдициалното дело С-501/2018г. Видно от практиката на ВАС, че се прави разграничение между зададените въпроси по преюдициалното дело Кантарев срещу БНБ и по второто дело – С -501/2018г., като също е постановил спиране на

производството до приключване на последното дело с акт на Съда на ЕС.

С оглед на горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ съдебното производство без движение.

УКАЗВА на ищеца, че не мотивира и не представя доказателства за допустимост на исковата му претенция по смисъла на чл.204, ал.1 от Административно-процесуалния кодекс, като му предоставя 14-дневен срок от съобщението за писмено изявление по делото с препис за другата страна, евентуално може да направи искане за спиране на съдебното производство по делото до постановяване на акт по преюдициално дело C-501/2018г. на Съда на ЕС.

Определението не подлежи на обжалване, препис да се изпрати на ищеца.

Съдия: